

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Білім беру жүйесіндегі инновациялық технологияларды болашақ педагог-психологтың кәсіби сапаларының даму барысында пайдаланудың ерекшеліктері

ЖАРИЯЛАНДЫ
20.06.2022СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/123157/>**Магистрант:** Тұрсынбай Ж.З.**Ғылыми жетекшісі :** Құдайбергенова А.М.

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті (Алматы, Қазақстан)

Білім беру жүйесіндегі инновациялық технологияларды болашақ педагог-психологтың кәсіби сапаларының даму барысында пайдаланудың ерекшеліктері

Аңдатпа: Бұл мақалада «Инновация» ұғымының мәні ашып көрсетіліп, инновациялық технологиялардың элементтері қарастырылып, оқу процесінде қолдану мүмкіндіктері айтылған, сонымен қатар болашақ педагог-психологтың кәсіби дамуында пайдасы талданады.

Түйінді сөздер: инновация, инновациялық технологиялар, педагог-психолог, кәсіби сапа.

Қазіргі қоғамның қарқынды дамуы оқу-тәрбие процесінің технологиясы мен әдістерін өзгерту қажеттілігін талап етеді. Білім алушылар уақыттың өзгертін тенденцияларына дайын болу керек. Сондықтан білім беруде тұлғалық көзқарасты, ұтқырлықты және қашықтықты басты назарға алатын технологияларды енгізу қажет. Инновация -бұл жай ғана жаңа немесе инновациялық нәрсе емес, ол қолданыстағы жүйенің тиімділігін күрт арттыруға көмектеседі. Педагогикалық инновация- оқытудың мақсатын, мазмұнын, әдістері мен формаларын өзгертетін оқу іс-әрекетіне жаңашылдық енгізу, оның мақсаты педагог, психолог және студенттердің өзара әрекеттесуінің тиімділігін арттыру болып

табылады. Қазіргі кезде оқушылардың қажетті аөпаратты тауып, оны өңдеп, одан белгілі бір қорытынды жасай білуіне көп көңіл бөлінуде. Білім беру мекемелерінің мақсаттары мен міндеттерінң өзгеруіне байланысты оқу үрдісінде иновациялық технологияларды пайдалану қажеттідігі туындайды.

Қазіргі білім беру технологияларының негізгі міндеттері:

-студенттерге оқуды, жұмысты және қайта құрылымдауды жалғастыруға мүмкіндік беретін негізгі дағдыларды үйрету;

-шығармашылық, топтық және аналитикалық қабілеттерін, шыдамдылығын,кәсіби сапасын дамыту;

Қазіргі таңда жас маман педагог-психологтардың арасында жергілікті, облыстық, республикалық деңгейде білім беруде иновациялық әдіс-тәсілдерді енгізуге ынталандыратын байқаулар көптеп өткізілуде. Телекоммуникация желілерінде түрлі семинарлар өткізіледі. Осы жоғарыда көрсетілгендер педагог-психологтардың кәсіби сапасын дамытуға ықпалын тигізеді. Ғаламдық интернетте сабаққа иновацияларды енгізуге мүмкіндік беретін көптеген ақпараттар бар. Қазіргі білім беру мекемелерінде педагогикалық қызметі иновациялық технологиялардың үлкен арсеналына ие. Оларды оқу процесінде пайдалану мүмкіндігі педагог-психологтың өзгерістерді қабылдауға дайындығына және, әрине, оқу орындарының техникалық қамтамасыз етілуіне байланысты. Көптеген білім беру мекемелерінде оқу кабинеттері интерактивті тақтамен және мультимедиялық қондырғылармен қамтамасыз етілген, педагог-психологтардың орны интернетке қосылған дербес компьютерлермен жабдықталған.

Білім берудегі иновациялық технологиялар үш элементтің кешенімен ұсынылған:

1. Білім алушыларға берілетін мазмұн. Қазіргі әлемге барабар құзыреттіліктерді қалыптастыруға бағытталған. Бұл мазмұн жақсы құрылымдалған, мультимедиа түрінде көрнекі түрде ұсынылып, заманауи коммуникациялар арқылы берілуі керек.
2. Білім алушыларды белсенді түрде тартуға бағытталған оқыту әдісі. Білімді енжар емес, білім алушылардың тікелей қатысуымен алу керек.
3. Ақпараттық, технологиялық, ұйымдастырушылық және коммуникациялық құрамдастарды қамтитын оқыту құралдары.

Педагог-психологтар белсенді және интерактивті формаларды қамтитын иновациялық технологиялар мен заманауи оқыту әдістерін күнделікті жұмысында қолданады. Белсенді әдістер студенттердің тікелей қатысуын, олардың оқу процесіндегі белсенді позициясын көздейді. Интерактивті формалар есту-визуалды қабылдау арқылы алынған білімді жақсы меңгеруге мүмкіндік береді, сонымен қатар кәсіби сапаларын жетілдіруге көмегін тигізеді. Бұл әдістер студенттерді топтың бір бөлігі ретінде жұмыс

істеуге, топтық білім алуға, бірақ сонымен бірге жеке жауапкершілікке тартуға шақырылатын оқытудың топтық формаларына жатады.

Педагог-психологтар сабақтың мұндай формаларын өткізудің орындылығын атап өтеді:

— сабақтар, экскурсиялар;

-сабақтар - белгілі тұлғалармен, әртүрлі сала мамандарымен, шығармашылық адамдармен кездесулер;

— шығармашылық сабақтар - спектакльдер қою, газет немесе фильм жасау;

— фильмдер мен бейнефильмдерді көру;

— «миға шабуыл» немесе «шешім ағашы» сияқты ойындар арқылы әртүрлі мәселелерді шешу;

— топтық тапсырмалар.

Білім беруді ақпараттық-аналитикалық қамтамасыз ету және білім беру сапасын басқару. Бұл технологияны қолдану білім алушының, группаның, қатарлас группалардың және жалпы білім алу уақытында кәсіби дамуын қадағалауға мүмкіндік береді. Бұл әдіс білім алушылардың пәндерді меңгеруін бақылау, жекелеген педагог-психологтардың жұмысын бақылау процестерінің құрамдас бөлігіне айналды. Инновациялық педагогикалық технологиялар көбінесе дербестендірілген. Бұл қазіргі білім беру жүйесіне жаңа талаптардың қойылуымен, жеке тұлғаны тәрбиелеу міндеті қойылуымен негізделеді. Сондықтан кез келген технология тұлғаның дамуына, кәсіби дамуына, сонымен қатар оның шығармашылық мүмкіндіктеріне бағытталған. Мұндай технологияларды қолдану үшін педагог-психологтардың біліктілігі жоғары болуы керек. Инновациялық технологиялардың қажеттілігі даусыз. Оларды пайдалану арқылы сабақтар қызықты және жарқын болады. Студенттер оқудың белгілі бір нәтижелеріне қол жеткізуге мүдделі, бұл сайып келгенде білім сапасын арттыруға көмектеседі. Осы тұста педагог-психологтардың кәсіби сапаның дамуын диагностикалау үшін «Педагог – психологтың кәсіби стандарты» сауалнамасын қолдану арқылы зерттеу жұмысы жүргізілді. Сауалнама 10 сұрақтан тұрады. Сұрақтарға «иә» немесе «білмеймін» деп жауап беру керек.

1	Мектеп жасында жүргізілетін ұйымдастырылған іс-әрекет түрлерін білесің бе?	Иә	Білмеймін
2	Мектеп жасындағы балалардың физикалық, танымдық және тұлғалық даму әдістерін қолданасыз ба?	Иә	Білмеймін

3	Балалардың білім беру бағдарламаларын әзірлеу нәтижелерін бағалауға мүмкіндік беретін мониторингтік талдаудың әдістері мен құралдарын пайдаланасыз ба?	Иә	Білмеймін
4	Оқушының дамытушылық іс-әрекетінің барлық түрлеріне (ойындық, өнімді, танымдық зерттеушілік, психологиялық) иелік етесіз бе?	Иә	Білмеймін
5	Оқу-психологиялық мәселелерді шешу үшін мектеп жасындағы ата-аналармен серіктестік орнатасыз ба?	Иә	Білмеймін
6	Оқу жұмысын жоспарлау, жүзеге асыру және бағалау үшін қажетті және жеткілікті құзыреттері бар ма?	Иә	Білмеймін
7	Мектеп жастағы балалармен жұмысты ұйымдастырудың ерекшеліктерін білесіз бе?	Иә	Білмеймін
8	Сізде негізгі психологиялық тәсілдер бар ма: мәдени-тарихи, белсенді және тұлғалық;	Иә	Білмеймін
9	Ерте және мектеп жасына дейінгі балалар әрекетінің қалыптасу және даму ерекшеліктерін білесіз бе?	Иә	Білмеймін
10	Мектептегі білім беруді дамытудың қазіргі тенденцияларымен таныссыз ба?	Иә	Білмеймін

Зерттеуге 21-22 жас аралығындағы 30 студент қатысты. «Педагог – психологтың кәсіби стандарты» сауалнамасы бойынша зерттеу нәтижелері 1-суретте келтірілген.

Зерттеу нәтижелері көрсеткендей, экспериментальды топта кәсіби даму байқалады.

Қорытындылай келе, бүгінгі күні информатика мен инновациялық технологиялар психологтардың жұмысындағы құрал мен құрал ғана емес, сонымен қатар оқу процесін мәселесін шешу кезінде мұғалімдермен өзара әрекеттестік ұйымдастырудың ортақ негізі болып табылады. Жоғарыда айтылғандарға байланысты педагог-психолог жұмысында заманауи инновациялық технологияларды қолдану, сонымен қатар педагог-психологтарда нақты психологиялық мәселелерді шешу ақпараттық сауаттылығын арттыруға, кәсіби сапаларының дамуына және олардың тәжірибесінде компьютерді пайдалануға ынтасын арттыруға ықпал етеді. .

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Роджерс Э. Инновация туралы түсінік. — //Қазақстан мектебі, №4, 2006.
2. Нағымжанова Қ. Инновациялық технологияның құрылымы. – А.:Өркен, 2007
3. Көшімбетова С. Инновациялық технологияны білім сапасын көтеруде пайдалану мүмкіндіктері. – А.: Білім, 2008.
4. Багаева И. Д. Учителю о профессионализме педагогической деятельности и путях его формирования. – Гомель, 1989.- 90с.
5. Морева Н. А. Технология профессионального образования. –М.: Академия, 2005.-432с

Симонов В. П. Диагностика личности и профессиональное мастерство преподавателя. М., 1995.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.